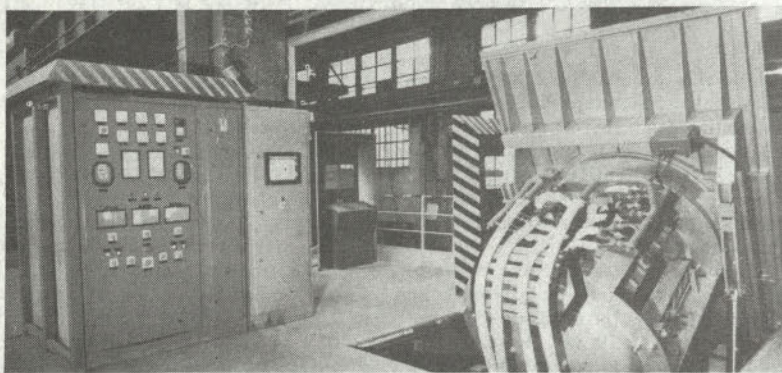
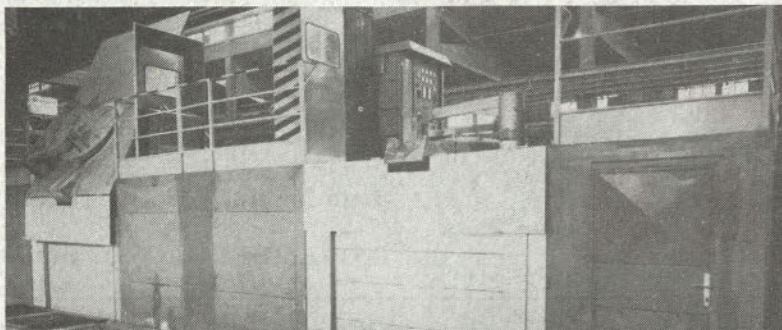

Prispevek k stabilizaciji

Pogled na novo zgrajeno indukcijsko peč. Zgoraj, pogled s prednje strani; spodaj, delovna ploščad in spodnji ustroj peči

ranje je trajalo osem mesecev, ker je bilo potrebno sproti preverjati, kakšne elemente izbrati in sestaviti v specifikacijo opreme, da ne bo težav pri nabavi posameznih elementov (vodno hlajeni kabli, releji za simetriranje itd.).

Na podlagi izdelanih projektov je bila naročena oprema peči. **Talilnik kot bistveni element indukcijske peči je bil izdelan v Železarni Štore.** Delavci TOZD vzdrževanje, zlasti iz mehanične delavnice pod vodstvom tov. Verdeva, so skrbno izdelali talilnik in opravili montažo.

Električni postroj je montažno izvedbe in je bil v celoti izdelan v TOZD IMP Slovenske Konjice. Delavci – konstruktorji tega podjetja so pokazali veliko volje za realizacijo projekta in prispevali marsikatero podrobnost pri izdelavi konstrukcije postroja.

Karakteristike peči:

tip peči ILP 4/500
zmogljivost 4 t (siva litina)

moč	500 kW
primarna napetost	500 V
poraba energije	620 kWh/t
učinek peči – taljenje	680 kg/h
pregrevanje	5700 kg/h za 150 °C

Te vrednosti so bile podane v ponudbi oz. izračunu. Dejanske vrednosti, ki jih je moč doseči na peči, kot so poraba energije za taljenje, za pregrevanje, za vzdrževanje temperature in drugi podatki, pa bodo izmerjeni v času rednega obratovanja peči. Iz tega razloga bi želeli, da začne livarna čimprej uporabljati peči v proizvodne namene, da bi »team«, ki je projektiral peč, čimprej preveril izračunane podatke s podatki, dobljenimi v proizvodnji.

Pri stavljanju peči v obratovanje smo imeli velike težave s hladilno vodo. Črpalni agregati nad rezervoarji hladilne vode nikakor niso mogli dati projektirane količine vode niti zahtevanega pri-

tiska. Po večmesečnem iskanju vzroka za tako stanje smo tega le našli in odstranili. Tako je sedaj dana možnost za redno obratovanje peči. V času rednega obratovanja se bodo verjetno pojavile še kakšne pomanjkljivosti, ki pa jih bo možno odpraviti v kratkem času. Montažo električnega postroja je opravil IMP SOZD Slovenske Konjice pod nadzorstvom ing. Korenta. Pri stavljanju peči v obratovanje pa so posebno mnogo truda vložili ing. Leskovšek in tov. Šeliga iz merilne službe ter ing. Korent iz DS-IR.

Novica, da smo izdelali v Železarni Štore indukcijsko peč, je šla od »ust do ust« po celi Jugoslaviji. Pojavili so se interesi za indukcijske, lončne in kanalske peči iz cele Jugoslavije (Sever Subotica, FOB Beograd, PIK Bjelasnica-Bijelo polje, GOSTOL itd.). Iz navedenega sledi, da bi bilo treba proizvodnjo teh agregatov resno obdelati in jih ponuditi domačemu tržišču. Do sedaj so se ti agregati v celoti uvažali iz zahodne Evrope, deloma tudi iz Rusije. Naš primer pa kaže, da je možno take agregate proizvajati tudi doma. Potrebno je nekaj navdušenja in tveganja ter izdelati ust-

rezno dokumentacijo za posamezne sklope peči.

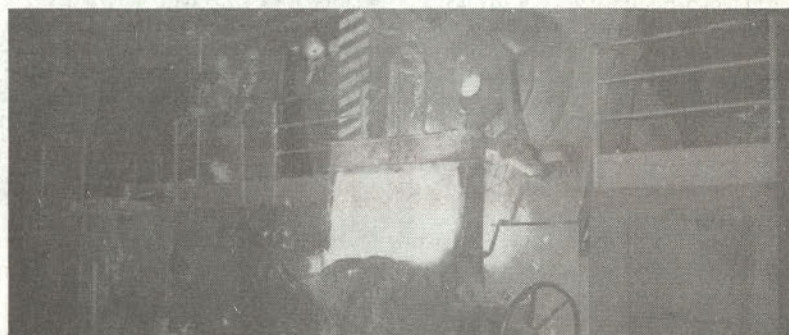
Domača industrija je zelo zainteresirana na izdelavi posameznih komponent:

transformatorji in dušilke – Energoinvest Črnuče
kondenzatorji-releji – Iskra Semič
tuljave – Valjaonica bakra Sevojno
hidravlične naprave – PP Trstenik
električni postroj in montaža – IMP Slovenske Konjice.

V tem okviru je najpomembnejše sodelovanje Železarne Štore z njenim strokovnim kadrom pri projektiranju, izdelavi, vzdrževanju in obratovanju pečnih agregatov.

V sodelovanju z inženiringom Bled je prišlo do podpisa pogodbe za dobavo kanalske peči za livarno BELT iz Črnomlja. Kanalska peč ima skupno zmogljivost 16 t, koristno pa 11 t. Peč naj bi bila dobavljena do konca prvega polletja 1983. Po uspešni realizaciji tega projekta obstaja možnost, da skupno z IB Bled nastopimo kot pomemben – če ne edini – proizvajalec indukcijskih peči za potrebe livarn v Jugoslaviji.

NOSAN FRANCE, dipl. el. ing.

Prvi izliv iz peči, dne 26. oktobra 1982.

40. obletnica

Čeprav so se naši narodi že drugo leto borili v najtežjih pogojih proti okupatorjem ciljem, da nas pokorijo in zasužnjijo, je bilo treba izbojevati priznanje naporom naši narodno-osvobodilni borbi celo tam, kjer je naletel naš vsestranski odpor in boj na splošno odobravanje. Zakaj marsikdo, ki je občudoval junaški odpor naše narodno osvobodilne borbe, ni v celoti razumel značaja našega odpora, našega junaškega boja. Zavezniške sile v tej dobi niso imele jasne slike o dogodkih v Jugoslaviji, zato postavitev začasne vlade še ne bi našla pri njih razumevanja in kar je še važnejše, naš zagrižen boj ne bi naletel na oporo. Ko je Vrhovni štab NOV in POJ sporočil svojetski vladi, da bo postavljen nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije (NKOJ) kot »nekaj vladi podobnega« in naj ima to samo za politični organ narodno-osvobodilne borbe, je sovjetska vlada zahtevala, naj se vodstvo narodne osvobodilne borbe ne upira jugoslovanski vladi v Londonu, naj ne sproži vprašanja odprave monarhije in naj ne postavlja gesla republike. Tako narodi Jugoslavije tudi s te strani niso dobili moralne opore in pomoči, pač pa je ZSSR dokazala popolno nepoznavanje stvarnosti v Jugoslaviji.

Po drugi strani so dogodki na frontah kazali na polom Hitlerjevih armad in njihovih zaveznikov pa tudi notranji položaj v naši deželi je silil v takšno rešitev, kakršna je bila po zunanem položaju možna. Enotni organ za vso Jugoslavijo je bil doslej sam Vrhovni štab

NOV in POJ, ki je izdajal temeljna navodila za narodno-osvobodilno gibanje; in pa seveda KPJ kot jedro osrednje vodilne politične organizacije. Vedno močnejši razvoj narodno osvobodilne misli pri širokih ljudskih množicah, ki so se brez ozira na strankarsko in nazorsko opredeljenost vključevale v borbo proti nasilju okupatorskih valptov, pa je nakazoval potrebo, da se povežejo v enotno politično telo, ki bo osrednje in avtoritativno v toliki meri, da bo upravičeno predstavljalo, zastopalo in vodilo narodno-osvobodilno gibanje s stališča Jugoslavije. Partizanska vojska se je bolj in bolj preobrazala v redno vojsko; do jeseni 1942 je Vrhovni štab formiral že 10 divizij, ki so skupno s partizanskimi odredi šteje 150.000 borcev. Ljudska vstaja se je močno razmaknila, boji vseh narodov Jugoslavije so se povezovali vse tesneje, sovražnikove ofenzive so bile zmagovito odbite 4. novembra 1942 je bil osvojen Bihač. NO vojska je imela kot sila oboroženega ljudstva zaradi slabljenja okupatorja ugodne perspektive; za zmagovit zaključek, za izgon okupatorjev, za izvedbo revolucije do konca.

Vzporedno s preraščanjem partizanskih odredov v redno vojsko so se spreminjali narodnoosvobodilni odbori iz začasnih v stalne organe ljudske oblasti, ki so se vse bolj zakoreninili v ljudstvu, zakaj meščanski razred je v glavnem s svojim aparatom prešel po poti izdaje k okupatorju. Na-

(Nadaljevanje na 3. strani)

DAN REPUBLIKE

(Nadaljevanje s 1. strani)

delja, dejansko pričeli graditi novo, resnično demokratično, ljudsko državo. Zahteve po odpravi gospodarske, politične in kulturne zaostalosti in neenakosti so bile v pravem smislu zahteve po odločni spremembi družbenih odnosov. Neposredno v zvezi s tem je nastajanje, razvoj in uveljavitev družbenega samoupravljanja kot temeljne oblike naše socialistične demokracije. **Prav v tem smislu je 29. november praznik nove vsebine v našem življenju in vsako leto nov mejnik vsestranskega razvoja naše socialistične domovine.** To nam mora vlivati novih moči in neomajno zavest, da gradimo tudi v zaostrenih razmerah boljše prihodnost. Ta zavest nam mora dajati vzpodbudo in moč, da se še odločneje spoprimeemo z vsem, kar je malomeščanskega, z nenasitnim hlastanjem po

materialnih dobrinah, z ozkosrčnostjo in porabniško mrzlico, ki se je v zadnjem času še posebej razrasla, kakor je ob neki priložnosti poudaril predsednik CK ZK Slovenije Andrej Marinc in nadaljeval: »Moramo jih preseči ter nadomestiti s pristnejšimi, bolj neposrednimi tovariškimi odnosi, s humanejšo, kulturnejšo vsebino in načinom življenja... Sprijazniti se moramo s splošnim spoznanjem, da na mnogih področjih našega dela presegamo materialne možnosti. Toda kolikor bolj bo vsaka dejavnost vpeta v cilje socialnega in kulturnega razvoja ter družbenega napredka in kolikor bolj bo ta potreba in interes delovnih ljudi, toliko lažje bo zagotoviti tudi potrebno materialno podlago.«

Naj nam bodo te besede v srcih tudi ob praznovanju Dneva republike.

R. U.

Obisk delegacije iz SSSR

V soboto, dne 30. 10. 1982 so prišli v goste konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne Store delavci Železarne Rdeči oktober iz Volgograda. Pet članska delegacija iz Sovjetske zveze je do prihoda v Celje že 14 dni delala na Jesenicah v njihovi železarni in se ob delu v proizvodnji seznanjala proizvodnjo, kot tudi navezala stike z delavci. V tej delegaciji je bil vodja delegacije po poklicu inženir, drugače pa obratovodja ene izmed jeklarn tega Sovjetskega metalurškega kompleksa. Poleg njega sta bila še dva topilca, en livar iz martinarne in en mehanik iz njihovega vzdrževanja. Poleg Jesenic so obiskali tudi Železarno Ravne. Na koncu pa so bili še gostje v naši Železarni.

Takoj po prihodu smo jih kot gostitelji odpeljali na razgovor v občinski sindikalni svet v Celju. Tu jim je predsednik Sveta tovariš Vrbnjak predstavil občino Celje in delo občinske sindikalne organizacije. Nato so bila iz obeh strani zastavljena mnoga vprašanja v zvezi z delom sindikalne organizacije v Sovjetski zvezi in pri nas. Od naših gostov smo izvedeli, da je vloga sindikata v Sovjetski zvezi drugačna kot pri nas. Sovjetski sindikati delujejo predvsem kot zaščitnik interesov delavcev in sicer na področju sklepanja kolektivnih pogodb, njihova vloga pa je še posebno poudarjena na področju varstva pri delu, letovanj delavcev in dodeljevanja stanovanj. Zanimal nas je družbeni standard Sovjetskih delavcev. Glede stanovanjske izgradnje so povedali, da pri njih zelo primanjkuje stanovanj, saj jih na leto za okoli 18.000 delavcev njihove tovarne pridobijo samo sto. Delavci, ki dobijo stanovanje oz. ki so na listi, ki se sestavi s pomočjo sindikalne in partijske organizacije, morajo po delu po dve uri na dan pomagati pri gradnji svojega stanovanja. V okviru tovarne imajo bazen in igrišča kot tudi dom v katerem delujejo posamezni krožki interesnih dejavnosti delavcev in njihovih družinskih članov. Glede letovanj je pri njih problem velike oddaljenosti od morja. Večinoma so organizirana za njihove delavce počitnikovanja v raznih sovjetskih zdraviliščih. Večina delavcev preživlja svoj prosti čas ob reki Volgi, kjer lovijo ribe. Kot zanimivost so povedali, da je skoraj vsak njihov delavec ribič, delijo se samo na poletne in zimske ribiče.

Po razgovoru v obč. sindikalnem svetu so si tovariši iz Sovjetske zveze ogledali muzej revolucije v Celju in prižgali sveče v spomin talcev v Starem piskru.

Sprejem delegacije na občinskem sindikalnem svetu v Celju.

Naslednji dan so si ogledali še Kumrovec z rojstno hišo tov. Tita in Dom borcev in mladine. Velik vtis je na vse njih naredil film, ki so jim ga prikazali v Kumrovcu in ki govori o veliki osebnosti tov. Tita.

Naslednji dan zjutraj so prišli v našo tovarno, kjer jim je predsednik KPO tov. Burnik predstavil našo železarno. Člane delegacij iz SZ je predvsem zanimala proizvodnja jekla, saj so tudi sami jeklarji. Tudi sami so nam predstavili probleme v zvezi s proizvodnjo jekla pri njih. Pri njih poteka proizvodnja jekla v dveh elektrojeklarnah in martinarni. Imajo tri elektro peči po trideset ton in dve dvestotonski el. peči, poleg tega pa še sedem Siemens martinovih peči. Njihova proizvodnja je okoli dva miliona ton jekla. Beseda je tekla predvsem o proizvodnji v obratu z manjšimi el. pečmi, kjer je podobna tehnologija kot pri nas. Vendar oni nimajo konti litja ampak vlivajo jeklo v 15 metrske palice večjega preseka. Pri njih imajo večjo porabo elektrod kot pri nas, pravtako pa se predvsem v zimskih mesecih srečujejo s problemom redukcij električne energije.

Po razgovoru in naši železarni je delegacija iz Sovjetske zveze odšla položiti venec na grob padlega vojaka Rdeče armade na Svetini. Bili so gostje kmeta Slemenška, ki jih je pogostil z domačo hrano in pijačo.

Iz Svetine so se potem odpravili v Celje od koder so nadaljevali pot v Ljubljano in od tam v svojo domovino.

Ugotavljamo, da so takšna srečanja sindikalnih organizacij tovarne Rdeči oktober iz Volgograda in Slovenskih železarn koristna, saj si lahko izmenjamo izkušnje poleg tega pa je važno tudi, da se medsebojno spoznamo. V naslednjem letu bo delegacija delavcev Slovenskih železarn tri tedne delala v tovarni Rdeči oktober v Volgogradu.

PO

40. obletnica

(Nadaljevanje z 2. strani)

rodnoosvobodilno gibanje se je vse bolj odražalo kot ljudska revolucija zoper stari državni in pravni red za ustvaritev novega demokratičnega reda. Vse to je kazalo in pokazalo, da vrhovni štab NOV in POJ ne more več sam voditi vedno večjih in širših kompetenc vojske, politike in oblasti; se pravi poleg vojaških kompetenc voditi in nadzorovati dela organov ljudske oblasti, politično, gospodarsko in kulturno življenje in upravo na tako velikem ozemlju. Pokazala se je torej potreba po novem centralnem organu v okviru danih pogojev.

Tako je prišlo do važnega dogodka. Delegati narodov Jugoslavije, brez razlike narodnosti, vere in strankarsko-politične pripadnosti, so se 26. novembra 1942 sestali v osvobodjenem Bihaču. Od 71 delegatov je bilo navzočih 54 delegatov. Slovenski delegati se niso mogli prebiti skozi sovražnikove linije, zato je IO OF naknadno s posebnim komunikacijem decembra 1942 odobrili ustanovitev AVNOJ, to je protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije. Tudi Makedonci niso prišli v Bihač.

Na tem zasedanju, pred 40. leti, so predstavniki narodov Jugoslavije izdali resolucijo in razglas. V resoluciji je ugotovljeno, da je do zloma Jugoslavije prišlo zaradi izdajstva in protiljudske politike. Po pobegu državnega vodstva je bilo ljudstvo predano na milost in nemilost okupatorjem. Ugotovljeno je izdajstvo Paveliča, Mihajlovića in Nedića, dalje pasivnost bivših strank, oziroma prehod nekaterih na stran okupatorjev, zlasti pa velikega dela oficirjev. Medtem ko se je domala ves državni in občinski aparat dal na razpolago okupatorju, je KP Jugoslavije, zvesta ljudstvu in njegovi svobodi, edina pozvala narode na skupno oboženo vojno proti okupatorjem. Za svojo čast, svobodo in neodvisnost so se narodi Jugoslavije goloroki dvignili proti okupatorjem in njihovim pomagačem.

Po besedilu te resolucije je Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije najvišji politični izraz ustvarjene krepke enotnosti narodov Jugoslavije, izraz njihove nezlomljive volje za zmago nad okupatorjem in nad vsemi njihovimi hlaptci in pomagači kot telo, ki bo še bolj razvilo in zedinilo napore narodnoosvobodilnih odborov in vseh drugih množičnih organizacij.

V razglasu »Narodom Jugoslavije« je AVNOJ pojasnil, da prevzema svoje naloge v vseh zadevah ljudskih potreb in življenja: posvetne in verske narave, zlasti pa pomoč vojski (NOV). Potreben je boj zoper fašistični red in zoper stari, reakcionarni red, ki ga predstavlja begunska jugoslovanska vlada.

S tem je AVNOJ pokazal in nakazal ne le perspektivo, temveč priznal in legaliziral nastajajoči proces ljudske demokratične in revolucionarne socialne preobrazbe.

Tako je bil ustvarjen vodilni bojni organ, ki je bil na eni strani politični predstavnik osvobodilnega gibanja narodov Jugoslavije, po drugi strani pa glavni nosilec in organizator ljudske oblasti narodov Jugoslavije. Položeni so bili temelji, na katerih se je gradila nova, pravičnejša ureditev Jugoslavije, uresničevala sta se bratstvo in enakopravnost vseh narodov. To je ugotovil na II. zasedanju AVNOJ tudi tovariš Tito. Tovariš Kardelj pa je napisal že decembra 1942, da so bile 26. in 27. novembra 1942 na I. zasedanju AVNOJ v Bihaču jasno zarisane konture bodoče Jugoslavije.

Za predsednika AVNOJ je bil izvoljen Dr. Ivan Ribar, za podpredsednike IO Pavle Savić, Nurija Pozderac in Edvard Kocbek, za člane: Mile Peruničić, Ivan Milutinović, Sima Milošević, Vlado Zečević, Mladen Iveković in Veselin Masleša. Delo IO AVNOJ je dobivalo vse bolj značaj dela vlade. Zaradi nasprotovanja SZ pa AVNOJ ni postal vrhovni organ oblasti z zakonodajnimi pravicami. To je postal šele na drugem zasedanju 29. novembra 1943 v Jajcu.

Po raznih virih pripravil R. Uršič

Ko takole pod večer

Ko takole pod večer vabiš k sebi spet spomine kot dobre, mirne svate in ti v srcu harfe zaigrajo, je to posebna sreča zate ...

In ko srečaš spet obraze, v rosnih letih znane, ki zdaj pozabe jih bršljan ovija, se v trudnih ti očeh neka čudna vlaga vname ...

Greš nato na pot, kjer te vabi domačija.

Tihe steze, znana polja in vinogradi. Na domačem pragu materi podaš roko, vsa je mirna, z večerno zarjo obsijan obraz je dragi.

V tišino sobe prve sence spèjo, viharji mrzlih zim so za teboj, samo spomini mladih dni spet ti srečo stkejo ...

ANDRENŠEK FRANC

VARČEVALNI UKREPI

Energija in mi

Najbrž ga ni med nami, ki tačas ne bi na lastni koži občutil težav pri oskrbi z energetskimi viri. Po skoraj 10 letih za ostalim razvitim svetom je stiska z energijo pokazala zobe tudi nam. Zaradi naše splošne lagodnosti nam je nafta pokazala svojo moč celo bolj brutalno in na prvi pogled nenadoma. Zadovoljni smo, če energijo v kakršnikoli obliki dobimo, trenutno pristane mo na zahtevano ceno, potem pa se zamislimo koliko si jo bomo lahko v bodoče privoščili. Prišli smo do zaključka, da je energija draga in da smo že v obdobju, ko moramo na račun energije zmanjševati naše udobje tako v privatnem življenju kot na delovnem mestu.

Poraba energije v Železarni Štore

Delegati DS DO ŽS so se na zadnji seji seznanili z informacijo o gibanju stroškov za energijo v letošnjem tričetrtletju. V tem obdobju smo za porabljene energetske vire dali 572.000.000 din, kar je sicer za 5 % manj kot smo planirali, vendar kljub temu za 1 % več kot smo predvidevali, da bo delež stroškov za energijo v prodajni ceni končnih izdelkov.

Primerjava porab primarnih energetskih virov v obdobju januar–oktober za dveh letih:

Vir	1980 10 ⁹ kJ	1981 10 ⁹ kJ	1982 10 ⁹ kJ
Koks + premog	612,51	732,16	697,04
Plin	566,65	508,73	491,38
Mazut	20,74	37,61	12,12
El. energija	628,48	651,77	699,11
Skupaj energija:	1.838,38	1.930,27	1.899,65
Proizvodnja:	261.011 t	271.859 t	274.152 t
Specifična poraba energ.:	7,1 · 10 ⁶ kJ/t	7,1 · 10 ⁶ kJ/t	6,9 · 10 ⁶ kJ/t

N. b.: 1000 kWh = 3,6 · 10⁶ kJ

Dosedanji ukrepi za zmanjšanje porabe energije

V TOZD Energetika je bil sprejet 19. 4. 1982 »Dogovor« o ukrepih za 5 % zmanjšanje porabe energije za ogrevanje glede na porabo v letu 1981, ki se zelo uspešno izvaja in 22. 4. 1982 izdelan »Varčevalni program z energetskimi viri v TOZD Energetika«.

Dne 20. 4. 1982 so bile vsem TOZD posredovane »Možnosti za zmanjšanje stroškov za energetske vire«.

V sodelovanju s TOZD uporabniki so sodelavci TOZD Energetika izvedli optimizacijo:

- porabo plinske energije v žarilnih pečeh Livarna I
- specifične porabe plinske energije v livarni II in valjarni I
- porabe hladilne vode v jeklarni

V obdobju priprav za GN 1983 smo uspeli z vodstvom TOZD Valjarna II predstaviti letni remont iz letne v zimsko sezono in s KPO predstaviti delovne sobote (le deloma) iz zimske v letno sezono.

Po tarifnih pravilnikih, ki določajo ceno za električno in plinsko energijo spadajo v zimsko sezono: oktober, november, december, januar, februar in marec. Oba pravilnika sta tako naravnana, da krepko »zasolita« porabljeno energijo v zimski sezoni. Električna energija je v zimski sezoni več kot dvakrat dražja kot v letni sezoni. Pri zemeljskem plinu pa moramo tudi v letni sezoni porabljeno plin plačevati dražje, če je poraba v zimski sezoni večja kot v letni sezoni.

Kaj je 1 kWh?

Z energijo 1 kWh nam sveti 100 W žarnica 10 ur. Enako energijo porabimo, da prečrpamo 400 litrov vode 900 m visoko, toda enako količino vode lahko ogrejemo le za 2 °C!

Doseženi prihranki (januar–september 1982)

1) S prestavitvijo Steambloc kotla (nov. 1981) je omogočeno večje izkoriščanje TH plina. Iz primejave porabe plinske energije jan.–sept. 1982 z enakim obdobjem leta 1981 je razvidno, da smo pri praktično enaki proizvodnji porabili 6,1 · 10⁹ kJ zemeljskega plina in 25,5 · 10⁹ kJ mazuta manj kar predstavlja prihranek 9.581.876 din.

2) Naprava za glajenje električne konice SIK 80, ki je v uporabi od oktobra 1981, je omogočila natančnejše izkoriščanje razpoložljive energije in tako prihranka na osnovi primerjave obratnih ur v primerjalnem obdobju 4.699.872 din.

3) Dne 29. 9. 1982 je bila dana v obratovanje ena stopnja (5,5 MVar) kompenzacije jalove energije v RTP LIPA. Priključena je na odvod za jeklarno, tako da neposredno kompenzira jalovo energijo obločnih peči, posredno pa sodeluje pri kompenziranju celotnega »Posebnega odjema« 110 kV. Naprava je bila v pogonu ves september. Računsko in na osnovi fakture ugotovljeno znižanje nabavnih stroškov el. energije za september znaša 508.530.– din.

OP.: Naprava je obratovala tudi ves oktober. Zaradi prehoda na višjo sezonsko ceno energije bo ocenjen prihranek v tem mesecu znašal najmanj 950.000.–. Točen iznos bo možno določiti po prejemu fakture.

Program varčevalnih ukrepov

Na isti seji DS DO ŽS so delegati potrdili program varčevalnih ukrepov, ki jih bo potrebno še dopolniti. Vsaka TOZD in DS pa mora sprejeti akcijski program glede varčevanja z energijo.

Kratkoročni ukrepi

1) V cilju še boljšega izkoriščanja TH plina bo TOZD Energetika v dogovoru z vodstvom TOZD Valjarna I izvedla rekonstrukcijo napajanja Custodis peči s plinsko energijo.

2) Zaradi deloma dotrajane regulacijske opreme v toplotnih podpostajah bodo sodelavci TOZD Energetike izvajali ročno vklopjanje in izklopjanje dovoda ogrevalnega medija.

3) TOZD Energetika bo naročila izdelavo investicijskega programa rekonstrukcije ogrevanja Štore I.

4) Vodje TOZD in DS morajo poskrbeti za smotno vklopjanje razsvetljave.

5) V prostorih, ki so centralno ogrevani, se ne sme uporabljati električnih grelnih teles (ukrep ZIS). Odgovorni za izvajanje ukrepa so vodje TOZD oz. DS.

6) TOZD Energetika pripravi v sodelovanju s KPO izpopolnjeni predlog redukcij (zemeljski plin, el. energija, kisik, ogrevanje) v primerih pomanjkanja energetskih virov. Rok: 15. nov. 1982.

Varčevalni ukrepi 1983–1985

1) TOZD morajo prvenstveno zagotoviti sredstva za izvedbo dogovorjenih programov za izboljšanje toplotno-tehničnega izkoristka proizvodnih agregatov.

2) TOZD Energetika pripravi predlog stroškovne bremenitve porabnikov el. energije z dejanskimi tj. sezonskimi cenami el. energije. Rok: 20. 11. 1982.

3) TOZD Energetika pripravi predlog sankcioniranja TOZD porabnikov za nadnormativno porabo kritičnih energetskih virov. Rok: 31. 12. 1982.

4) Studijo o možnostih izkoriščanja odpadnih toplot v Železarni Štore mora TOZD Energetika razdelati do priprave za GN 1984 tako, da bo možno planirati posamezne konkretne rešitve v letih 1984/1985.

Le odgovorno izvajanje programa za zmanjšanje porabe energije nam v prihodnosti zagotavlja obiti tiste probleme v preskrbi z energijo, ki jih lahko sami pravočasno rešimo ob nemoten proizvodnji.

Logar Viktor, dipl. inž.

DELEGATOVO RAZMIŠLJANJE

Tovariš Mirko Gozdnikar je predsednik koordinacijskega odbora konference sindikata SOZD Slovenskih železarn, član predsedstva obč. konference Zveze sindikatov na zadnjem kongresu Zveze sindikatov Slovenije pa je bil izvoljen za člana predsedstva republiškega sveta sindikatov, prav tako pa je bil delegat na Zveznem kongresu Zveze sindikatov. Povprašali smo za njegovo mnenje o sedanjih gospodarski in politični situaciji pri nas.

Dejal je: Kongres Slovenskih sindikatov je potrdil enotnost slovenskih delavcev, da nadaljujejo z začrtano potjo. Poudarki so bili predvsem na večji produktivnosti dela, prav tako pa naj bi vse sile namenili izvozu. Kot strateško vprašanje je bilo zastavljeno vprašanje hrane. Vse te in druge usmeritve za katere smo se dogovorili na Slovenskem kongresu sindikatov ostajajo v prihodnje smerokaz naše dejavnosti.

Ukrepi Zveznega izvršnega sveta so v nekem smislu nujni saj je njihov namen skladen s splošnimi družbenimi prizadevanji po stabiliziranju našega gospodarstva. Važno je, da se vsi obnašamo tako kot predpisujejo ukrepi ne pa, da posamezniki v okviru teh ukrepov iščejo privilegije in se ne držijo reda. Ljudje upravičeno negodujejo v takšnih primerih saj, če neki ukrepi veljajo za ene naj še za druge. Ukrepi bodo prinesli svoje rezultate predvsem ob vsestranskem informiranju in učinkovitem izvajanju kot primer navajamo omejitve uporabe bencina na 15 litrov za osebne avtomobile za katero lahko rečemo, da je bila napačno zastavljena, saj je ljudi držala v veliki negotovosti in je med njimi upravičeno povzročala negotovanje. Najhujša je namreč negotovost, ki povzroča paniko nakupovalne mrzlice. Saj še tako bogate blagovne rezerve ne pomagajo zaveziti potrošniške mrzlice. Važno je, da so ljudje informirani o vsem.

Ob tem je potrebno dejati, da ti ukrepi niso posledica nezaupnice samoupravljanju. Napačne so teze, da je posledica samoupravljanja to, da se počasi sporazumevamo in dogovarjamo in da se dogovorov ne držimo. To ni problem baze, v bazi se lahko dogovorimo in tega kar se dogovorimo se tudi držimo. Problem nastane na višjih nivojih, ki se dogovorov ne držijo. Res je, da so vzroki za te ukrepe tudi v velikih pritiskih na Jugoslavijo tako iz zahoda kot iz vzhoda. Tako na zahodu odpuvajo že sklenjene posle, poleg tega pa vzhod kljub našemu suficitu v poslovanju z njimi pošilja redno blago. O teh pritiskih so delavci premalo informirani in naloga sindikata je, da sprotno informira o vseh teh stvareh. Delavci se ob uk-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Investicije v Slovenskih železarnah

Se mesec dni manjka do konca letošnjega leta. Že sedaj je možno oceniti, kako bo izvršen plan za leto 1982 in v njem plan investicij. Ko smo pripravljali srednjeročni plan proizvodnje in razvoj Slovenskih železarn za obdobje 1981–1985, je bilo ob veliki meri optimizma predvideno, da bi že po prvih dveh letih porabili za investicije okoli 8 milijard dinarjev. Leta 1981 je znašala celokupna investicijska poraba v SZ približno 1,9 milijarde dinarjev in če merimo celoletno porabo po rezultatu iz prvega polletja, bo letošnja poraba komaj kaj večja. Običajno je poraba investicijskih sredstev proti koncu leta nekaj bojša in ker bo nekaj projektov realiziranih in dokončanih prav v zadnjih mesecih letošnjega leta, se bo mogoče le nabralo toliko, da bo znašala realizacija v dveh približno polovico tega, kar je bilo predvidenega za prvi dve leti srednjeročnega plana.

Zakaj je tako?

Ko smo poročali o realizaciji srednjeročnega plana 1976–1980, smo ugotavljali, da bi morala dati nova jeklarne v železarni Jesenice že leta 1980 prvo proizvodnjo, da bi morala biti dokončana rekonstrukcija jeklarne v železarni Ravne tudi leta 1980, in da bi morali v železarni Štore z dopolnilnimi investicijami doseči v jeklarni letno zmogljivost 180.000 ton.

Jeseniška jeklarne ni doslej še niti pričeta, rekonstrukcija ravenske jeklarne bo gotova do leta 1984; kdaj bo mogoče proizvesti 180.000 ton jekla v železarni Štore, pa je zaenkrat še odprto vprašanje.

Rekonstrukcija valjarne železarne Ravne, za katero smo se odločili v Slovenskih železarnah že leta 1979 in smo se dogovorili, da je tudi prednostna investicija, je bila pred dvema leti pripravljena za pričetek realizacije, ko so jo zatekli stabilizacijski ukrepi in je bilo potrebno ponovno preverjanje investicijske dokumentacije. Čeprav je bil projekt obravnavan že leta 1979 in kot usklajen ter potreben dobil soglasje ter je bilo financiranje že domala rešeno, je postopek pridobivanja ponovnega soglasja še vedno v teku in projekt ni niti pričel.

V prvih dveh letih se ni začela nobena izmed pomembnih prvotno načrtovanih novih, prednostnih investicij. Težki pogoji v gospodarstvu Jugoslavije in Slovenije pač doslej niso dali rešitve, da bi lahko zagotovili financiranje novih prednostnih investicij v slovenski črni metalurgiji.

Investicije, ki so bile v teku ob vstopu v novo srednjeročno obdobje na pričetku leta 1981, so se vse bolj ali manj zavlekle, vendar jih je precej že dokončanih ali so večinoma tik pred zaključkom, razen jeklarne v železarni Ravne in njihove adjustaže kovačnice. Težave z zaključevanjem uvozne opreme so bistveno raztegnile roke dokončanja nekaterih naložb; več investicij je še sedaj nedokončanih in so jih pričeli koristiti brez dela uvozne opreme, za katero še ni bilo mogoče dobiti soglasij za uvoz ali pa zagotoviti potrebna devizna sredstva. Zaradi tega vse te investicije tudi ne dosegajo v projektni dokumentaciji predvidenih učinkov.

DELEGATOVO RAZMIŠLJANJE

(Nadaljevanje s 4. strani)

repih počutijo v nekem smislu prikrajšane v svoji vlogi odločanja v smislu, saj nas ni nobeden vprašal kaj mislimo o teh ukrepih. Tudi tu mora svojo vlogo odigrati sindikat, ki naj razlaga začasnost ukrepov. Najslabše je, da se pojavlja malodušje in potrebno ga je s politično akcijo preprečiti. Kot primer lahko navedemo, da ljudje v Krajevni skupnosti ne poznajo situacije koliko je posameznega blaga na zalogi in nasedajo raznim govoricam, potem pa kupujejo na zalogo. Če bi jim pokazali zaloge v trgovinah bi verjetno ne podlegali takšni potrošniški mrzlici.

V organizaciji združenega dela je potrebna v tem trenutku čimvečja enotnost za realizacijo zastavljenih ciljev. Ne moremo si privoščiti, da se v okviru delovne organizacije oblikuje »sever in jug«, oziroma razviti in nerazviti del DO. Dohodkovno smo vsi medseboj povezani in tako ne moremo podpirati neenakmeren razvoj ene in druge panoge. Le vsi skupaj bomo lahko prebradili težko situacijo v kateri se nahajamo. V tem času mora vsak dati svoj optimalni prispevek. To se tudi dogaja saj so delavci pripravljani dobro delati tako kot doslej. Glavni problem nastaja v višjih sferah, kjer se izsiljujejo cene ne na račun lastnega dela. Delavci moramo zahtevati, da tako kot prispevamo mi svoj delež stabilizaciji, delajo tudi drugi.

V stabilizacijskem procesu bo potrebno tudi rešiti vprašanje družbene režije. Tega se bomo morali lotiti ne z nekimi drastičnimi linearnimi ukrepi ampak je to dolgoročen proces, ki naj bi se rešil preko usmerjenega izobraževanja in boljšega nagrajevanja dela v proizvodnji. Prav tako pa je potrebno odpirati nova delovna mesta v moderniziranih obratih. Mislim, da bi se z angažiranjem na tem področju dalo ta problem rešiti v treh, štirih letih.

V preteklosti smo imeli precej denarja za investicije, predvsem iz tujine, vendar, kot to danes ugotavljamo nismo investirali dobro, saj te investicije niso bile usmerjene v proizvodnjo, ki bi bila izvozno orientirana.

V prihodnosti se bo potrebno naslanjati predvsem na domača investicijska sredstva in uporabo domače pameti. Pri slednjem mislim predvsem na inovacijsko dejavnost za poživitev katere še nismo napravili vse kar bi morali. Ugotavljamo, da so delavci premalo zainteresirani za inovacijsko dejavnost pri tem pa pozabljamo, da stimuliranje za to dejavnost še ni zgrajeno tako kot bi moralo biti pa tudi delavec vse prevečkrat naleti na ovire pri uveljavljanju inovacij. Tudi pri tem je potrebno še marsikaj napraviti tudi s sindikalno akcijo.

Tu smo razgovor s toj. Gozdnikarjem zaključili. Še dolgo bi se lahko pogovarjali o vseh vidikih gospodarske situacije, vendar pa je tov. Gozdnikarja čakalo še drugo delo. Pred odhodom nam je obljubil, da nambo prenesel vtise iz kongresa zveze sindikatov Jugoslavije.

Pri nekaterih investicijah se je dogajalo, da so dela zastala, ker niso bile pravočasno podpisane pogodbe za uvozno opremo ali vplačana predplačila. Dobavitelji uvozne opreme niso dali vnaprej iz rok dokumentacije, na podlagi katere je bilo treba pripraviti še gradbeno dokumentacijo in pogodbe za naročila opreme, katero so izdelovali na osnovi te dokumentacije domači dobavitelji. Nastajale so kasnitve po leto dni in več.

Verjamem, da je marsikoga, ki dela na področju investicij, zbadlo, ko je bral v časopisu ali v poročilih o poslovnih uspehih, da je bila slaba realizacija investicij. Mnogi, ki to berejo, razumejo zapisano tako, da so za to krivi tisti, ki investicije pripravljajo in skrbijo za njihovo izvajanje. Takšna trditev je prav gotovo veljala v obdobju pred šestimi ali tudi še pred štirimi leti, ko je bilo več možnosti financiranja, pa nismo imeli pripravljene projektne dokumentacije. Res je, da je realizirana v dveh letih tega srednjeročnega obdobja komaj slaba polovica načrtovanih vrednosti in da je to premalo, saj je pod ravni sredstev, ki se v Slovenskih železarnah oblikujejo iz amortizacije osnovnih sredstev. Že pred dvema leti je bilo pripravljeno nekaj projektne dokumentacije, da bi lahko takoj pričeli z novimi investicijskimi deli. Če ne bi nastali zadržki pri uvozu opreme, bi bila dinamika porabe sredstev pri investicijah, ki so bile v teku, docela drugačna. Danes imajo v delovnih organizacijah v okviru Slovenskih železarn pripravljeno toliko investicijske dokumentacije, da bi ob polni zagotovitvi finančnih sredstev in sproščenem uvozu opreme lahko v enem letu porabili precej več kot dvakratno letošnjo realizacijo, čeprav bi pri tem nastajale tudi običajne kasnitve domačih izvajalcev investicijskih del in dobaviteljev opreme.

Katera investicijska dela so v teku?

V naših delovnih organizacijah je kljub temu na področju investicij dokaj živahna aktivnost. Delo je usmerjeno na več drobnih investicijskih del, na pripravo investicijske dokumentacije in na prizadevanja, da bi lahko pričeli prednostne investicije.

V železarni Jesenice je v zvezi z dejstvom, da jeklarne ni pričeta, najmočnejši zaostanek za letošnjimi predvidevanji. V teku so dela na napravi za vakuumiranje, v delu imajo stroj za gredice, katerega so se lotili ob uvoznih težavah kar sami. Aktivnosti so tudi na investicijah, ki pomenijo zaključek del v teku ali izboljšave v proizvodnji, kot so: zaključna dela pri parnem kotlu, rekonstrukcije nekaterih naprav v proizvodnih obratih; zaključujejo pa tudi, kot že rečeno, investicije iz prejšnjih let, ki so že v obratovanju in med temi tudi napravo za odpraševanje pri električnih obločnih pečeh. Skupno še z nekaterimi sicer drobnimi, a vseeno pomembnimi, investicijami bodo letos realizirali približno tretjino za investicije načrtovanih vrednosti.

Največja poraba bo letos gotovo v železarni Ravne, kjer se modernizacija v jeklarnah preveča v zaključno fazo del. Nekaj novih in rekonstruiranih naprav je v poskusnem obratovanju. Zanimiv je podatek, da je bil na novi napravi za pretaljevanje pod žlindro pretaljen doslej največji in najtežji ingot v slovenskih železarnah: dolg ali bolje rečeno visok je 6,2 m, premera ima 1 meter in tehta 35,5 tone. Trenutno težišče del je na napravah za izvenpečno metalurgijo, v čemer je predvideno tudi vakuumiranje. V prihodnjem letu bo cela modernizacija z odpraševanjem vred verjetno dogotovljena, razen nekaterih zaključnih del. Realizacija načrtovane proizvodnje v jeklarni bo mogoča leta 1984, če bo seveda na razpolago zadosti vložka za toliko jekla. Precej del in porabe sredstev se nanaša na investicijo za poseben program, katera je bila letos pričeta. Vse drugo, kar je v teku, predstavlja dokončanje investicij iz prejšnjih let, to je kovačnice, za katero bosta dobavljeni dve peči za toplotno obdelavo šele v prvi polovici leta 1983, livarne posebne litine in drugih. Ker se je v začetku leta še vedno zapletalo z uvozom opreme za investicije, ki so bile v teku, in ker že za letos načrtovana modernizacija valjarne ne bo pričeta, planirana vrednost ne bo dosežena. Verjetno pa bo realizacija blizu 70 % načrta ali še kak odstotek več.

Tudi v železarni Štore kaže, da bo realizacija investicij v drugem polletju bistveno boljše, kot je pokazal finančni rezultat za prvo polletje. Po vsej verjetnosti bodo porabili okoli 80 % načrtovane vrednosti. Težišče porabe je na novem jeklovleku, kjer že obratujejo prvi preseljeni stroji in poteka selitev tako, da bi bila proizvodnja čim manj prizadeta. Pripravljajo temelje tudi za uvozne naprave, ki bodo osposobljene za delo v prihodnjem letu.

Dela pri aneksu jeklarne gredo prav tako h koncu, do kraja letošnjega leta bo investicija verjetno zaključena.

Dela na livarni litine za hidravliko potekajo dosti ugodno; poleg del, ki se izvajajo, so vsa dela in naročila že oddana.

Investicijska dokumentacija za rekonstrukcijo oziroma dograditev jeklarne v železarni Štore in rekonstrukcija valjarne je izdelana in v okviru SOZD SZ že obravnavana ter usklajena tako, da bi se fazno lahko pričela tudi izvajati, čim bi zagotovili financiranje.

V Verigi – Lesce so v letošnjem letu zgradili skladišče goriv in maziv; pred koncem leta kaže, da bo pričela s poskusnim obratovanjem nova galvanizacija in v gradnji je naprava za čiščenje odpadnih vod. Odvisno od možnosti dobav bo realizirano tudi nekaj strojev, ki jih imajo naročene od domačih dobaviteljev in iz klirinškega področja. Verjetno je, da se bo poraba približala načrtovani vrednosti investicij za letošnje leto.

V Plamenu – Kropa imajo v gradnji skladišče in kaže, da bo poraba sredstev za ta objekt in druga manjša investicijska dela ter zamenjave celo nekaj večja, kot je bilo načrtovano.

Se večja poraba v primerjavi s letnim planom je letos v Tovilu. Razen dela strojev, ki jih bi morali dobiti iz uvoza, pa niso imeli možnosti, bo njihova modernizacija proizvodnih obratov in ureditev skladišč ter drugih prostorov v celoti zaključena. Če bo vse plačano, kar je realizirano, bo vrednost presegla načrtovano za okoli 70 %.

V Žični – Celje so za letos načrtovali precej visoko porabo. V gradnji imajo halo, ki predstavlja prvo fazo v programu preselitve na Hudinjo in naj bi služila za povečanje proizvodnje sit. Realizacija bo komaj dosegla polovico letno planirane vrednosti.

Zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti SR Slovenije

Določbe o temeljnih pravicah in dolžnostih delovnih ljudi in občanov so za področje splošne ljudske obrambe povzeli po zveznem zakonu o SLO.

V predlogu republiškega zakona je razširjena materialna dolžnost za potrebe narodne zaščite in organov za notranje zadeve. Konkretno so določene tudi pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov pri uresničevanju nalog in aktivnosti družbene samozaščite. Enotno so urejene pravice pripadnikov teritorialne obrambe, narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje enot za zveze, družbeno političnih skupnosti in drugih delovnih ljudi in občanov, ki se poškodujejo ali zbolijo pri opravljanju nalog in aktivnosti splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Pri uresničevanju družbene samozaščite imajo delovni ljudje in občani naslednje pravice in dolžnosti:

1. Seznanijo se z vsebino, metodami in oblikami sovražnega in družbeno škodljivega delovanja, ocenjujejo varnostne razmere v svojih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v okoljih, kjer živijo in v skladu s tem določajo in izvajajo ukrepe za varnost širše družbene skupnosti in socialističnih odnosov v celoti.

2. Odkrivajo in preprečujejo sami ali v sodelovanju s pristojnimi državnimi organi sovražne in družbeno škodljive pojave in dejanja.

3. S skrbnostjo dobrega gospodarja varujejo pred škodljivimi dejanji in vplivi družbene premoženja, ki jim je zaupano ter druge družbene in naravne dobrine.

4. Izvajajo ukrepe, ki zagotavljajo njihovo osebno in premoženjsko varnost.

5. Varujejo državne, vojaške, uradne in poslovne tajnosti.

6. Usposablajo se za opravljanje nalog družbene samozaščite.

V nadaljevanju zakon zlasti opredeljuje, da izvrševanje določenih nalog družbene samozaščite in za udeležbo v obveznem boju ter v drugih oblikah splošnega ljudskega odpora imajo delovni ljudje in občani pravico in dolžnost da organizirajo narodno zaščito in delujejo v njej.

Opredeljene so odgovornosti, da so v primeru naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah in v vojni na podlagi samoorganiziranja, samopomoči in solidarnosti delovni ljudje in občani dolžni dati živila, obleko, obutev ter druga sredstva za udeležence oboroženega boja, reševalce in žrtve vojne oziroma drugih nesreč.

Pohod enote JLA skozi vas. (foto Nikolić)

Na področju obveščanja morajo delovni ljudje in občani brez odlašanja obvestiti najbližji organ za notranje zadeve ali najbližji center za obveščanje, enoto teritorialne obrambe, štab CZ, gasilsko enoto ali ustrezni organ krajevne skupnosti o vsaki nevarnosti, ki so jo opazili ali drugače za njo zvedeli in bi utegnila ogroziti življenje ljudi ali materialne in druge dobrine v večjem obsegu, ali druge interese varnosti splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Pripadnik oboroženih sil, narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje in enote za zveze ter obveznik delovne dolžnosti se mora na vpoklic pristojnega organa zgledati pri določenem organu oziroma organizaciji v kraju in ob času, ki sta navedena v posamičnem splošnem pozivu.

Nadalje zakon določa, da delovni ljudje in občani, ki so razporejeni za opravljanje določenih obveznosti, morajo na lastno pobudo ali po odločitvi pristojnega organa v primeru potrebe in v skladu z nastalimi razmerami opravljati tudi druge

(Nadaljevanje s 5. strani)

Kakšna je ocena možnosti letošnje investicijske porabe?

Če bo šlo vse po sreči, okoli 2.300 milijonov dinarjev, ali če bi lahko na račun novih, še nepričetih investicij izvršili nekatera predplačila, potem največ do 2.750 milijonov dinarjev, kar pa je zaenkrat močno vprašljivo. Zelo verjetno je, da bo znašala letna realizacija okoli 55 % načrta. V absolutni vrednosti bi bila letošnja poraba sredstev v tem primeru okoli 21 % večja, kot je bila v letu 1981 z upoštevanjem podražitev del in storitev ter dobav, torej v najboljšem primeru na isti ravni. Za boljšo realizacijo manjkalo predvsem investicije, ki bi morale biti pričete že pred dvema leti, vendar letos še ne bodo, in pa uvozna oprema, ki bi morala še dopolniti načrtovano opremo v večjih projektih, ki so prav iz področja finalizacije.

Realna ocena možnosti za investicije v letu 1983 ni ravno vzpodbudna in ne bo mogla biti fizično dosti nad nivojem letošnje realizacije.

Milan Marolt

naloge obrambe in zaščite, dokler niso vpoklicani k opravljanju nalog, h katerim so razporejeni.

Druge pravice in dolžnosti, ki ih imajo delovni ljudje in občani, so opredeljeni v primerih, ko se kot pripadnik teritorialne obrambe, narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje ali enote za zveze pri opravljanju nalog poškodujejo, zbolijo ali izgubi delovno sposobnost. V takih primerih je zavarovan po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju kakor oseba v delovnem razmerju za primer nesreče pri delu.

V predlogu zakona opredeljuje usposabljanje delovnih ljudi in občanov za opravljanje nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Za opravljanje nalog narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje, enot za zveze ter delavcev, ki v organih in organizacijah opravljajo strokovna dela na področju splošne ljudske obrambe se praviloma izvajajo izven delovnega časa oziroma kadar udeleženci ali pripadniki ne delajo in jim med tem časom ne pripada nadomestilo osebnega dohodka.

Dopolnjeno je poglavje zakona o krajevnih skupnostih, temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Dopolnjene in jasneje so opredeljene določbe zakona o obrambnih pripravah in uresničevanju družbene samozaščite v KS. Nakazana in poudarjena je potreba po vključevanju in usklajevanju nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite s krajevno skupnostjo tistih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki imajo na območju krajevnih skupnosti sedež in tam opravljajo svojo dejavnost. Določene so temeljne naloge, ki jih opravlja na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite Skupščina krajevne skupnosti, komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter svet krajevne skupnosti. Podrobno pa te naloge uredi KS v svojem statutu in samoupravnih splošnih aktih.

(nadaljevanje prihodnjic)

Množična inventivna dejavnost na Japonskem

(nadaljevanje in konec)

»Samoupravljanje« v Kimitsu

Kimitsu kompleks leži, tako kot vse druge moderne jeklarne na Japonskem, ob morju, ne daleč od Tokia; s tem je zagotovljen poceni ladijski transport surovin in gotovih izdelkov. Kimitsu je najmodernejši kompleks sicer največjega svetovnega jeklarskega združenja, Nippon Steel Corporation. V Kimitsu je zaposlenih okoli 7400 delavcev, ki proizvajajo in predelajo 7 milijonov metričnih ton jekla na leto. Samo v Kimitsu se torej pridobi in predela polovica tistega, kar zmore celotna nemška jeklarska združba, ki nosi ime August Thyssen Hutte Group.

Zdaj delajo le s 70 % proizvodnimi kapacitetami. Vlada je namreč svetovala zmanjšanje izvoza jekla, da ne bi bili preveč prizadeti ameriški in zahodno evropski partnerji. Nippon Steel Corporation je predlogu vlade ugodil, čeprav za to ne bo dobil nobenega nadomestila.

Na vprašanje kako bodo preživeli, so dejali, da računajo za nadaljnjo racionalizacijo proizvodnje oziroma na množično iniciativo samoupravnih skupin, ki vsakodnevno odkrivajo notranje rezerve in nenehno zmanjšujejo proizvodne stroške. Pojasnili so, da je eden izmed glavnih virov učinkovitosti v Nippon Steel prav japonsko »samoupravljanje«. Izkazalo se je zlasti po letu 1973, ko so se skokovito podražile surovine in energija. Pravijo, da bi brez množične vsakodnevne pobude delavcev tiste čase le s težavo preživeli. Sicer pa številke govorijo same za sebe: v celotni Nippon Steel Corporation je zaposlenih 72.000 ljudi, 12.000 manj kot pred desetimi leti. V samoupravne skupine je vključenih 50.000 zaposlenih, torej skoraj vsi proizvodni delavci (75 % vseh zaposlenih oziroma 95 % kvalificiranih delavcev). Skupine so majhne in imajo povprečno 6 do 7 članov; vsega skupaj je v Nippon Steel Corporation kar 7700 takšnih skupin. Ze iz teh števil je očitno, da gre za totalno organizacijo vseh zaposlenih in za totalno mobilizacijo njihovega znanja, pameti in izkušenj. Samoupravne skupine opravljajo svojo aktivnost v delovnem času, pa tudi zunaj njega. Če jo opravljajo zunaj delovnega časa, se jim ta čas šteje v nadure. To pa je pravzaprav tudi edina finančna stimulacija, če izvzamemo kolektivna nagradna potovanja izredno uspešnih skupin. Individualnih nagrad za predloge in izboljšave nimajo, kljub temu pa je aktivnost iz leta v leto večja in tudi kvalitetnejša. Število realiziranih predlogov raste kljub temu, da število zaposlenih pada. Leta 1971 so realizirali 8.260 predlogov, leta 1979 pa že 17.079 predlogov. Tolikšno število uveljavljenih izboljšav prav gotovo pomeni silovit prispevek k zbolšanju tehnologije, organizacije dela in poslovanja. O vsebini in kvaliteti inovacijske dejavnosti govori tudi podatek, da se 30 % predlogov nanaša na zmanjšanje stroškov, 35 % na večjo učinkovitost organizacije dela, drugi predlogi pa na zboljšanje delovnega okolja, na večjo varnost in podobno. Takšni so podatki za celotno Nippon Steel Corporation. Razumljivo je tedaj, da je predsednik korporacije v zadnjem času večkrat izjavil za tisk, da si odslej ni mogoče več zamisliti uspešnega mednarodnega prodora korporacije brez nenehne aktivnosti »samoupravnih skupin«.

Podatki za Kimitsu so še nekoliko boljši. V 942 »samoupravnih skupinah« sodeluje 98 % zaposlenih. Kvaliteta predlogov nenehno raste, zlasti še po kriznem letu 1973. Odstotek pozitivno ocenjenih in tudi uveljavljenih predlogov se je med leti 1972 in 1974 podvojil. Več kot 70 % vseh uveljavljenih predlogov se nanaša na zmanjšanje stroškov ali pa na zboljšanje organizacije in dela.

Vzdrževanje takšnega sistema, ki pomeni stalno totalno mobilizacijo človeške pameti, ni preprosta naloga, še posebej ne, ker sistema ni mogoče vzdrževati samo z ugodnimi nagradami za predloge. Sistem je organizacijsko zelo razčlenjen in premišljen. Čeprav je v Kimitsu malo ljudi, ki delajo izključno pri razvijanju in vzdrževanju sistema »samoupravljanja«, pa je po drugi strani skoraj vsaka strokovna služba na ta ali oni način angažirana pri vzdrževanju in izvajanju tega sistema.

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

Vendar to vse ni dovolj. Potrebno je tudi, da so delavci trajno in dolgoročno motivirani za nenehno razmišljanje o predlogih. Ta trajna motiviranost pa izvira iz popolnega istovetenja delavcev z usodo podjetja oziroma z usodo korporacije. Samo takšno trajno istovetenje s podjetjem je lahko vir nenehne reprodukcije sistema »samoupravljanja«.

Skoraj neverjetno je, da je mogoče doseči takšno istovetenje s podjetjem, ki ni last delavcev. Pa vendar!

Vrednotenje predlogov temelji na treh kriterijih: na inovativnosti, na učinkovitosti predloga in na naporu, ki je bil v predlog vložen. Vsak od teh treh kriterijev ima svojo skalo in vsaka skala svojo težo oziroma ponder, ki pa se lahko občasno spreminja, pač glede na politiko, ki jo določa Delovni komite.

Izkušnje iz Hino Motors

Tovarna dieselskih strojev Hino ima zaposlenih 8.000 delavcev, ki so prav tako v veliki večini v ključeni v »samoupravne skupine«. Vodstvo podjetja dobi vsak mesec okoli 8.000 predlogov, torej povprečno 1 predlog na zaposlenega. Povprečno 3.000 predlogov je sprejetih in nagrajenih s 5 do 10 tisoč jeni (80 do 150 tosoč starih din). Nagrade so skromne, prej simbolične kot ekonomske. Poleg tega se nagrade ne izplačujejo posameznikom, ampak »samoupravni skupini«, s čimer se skuša krepiti skupinski duh. Stevilnih predlogov ne morejo realizirati, ker nimajo dovolj finančnih sredstev, kljub temu pa samo s tistimi predlogi, ki jih lahko uresničijo, povečujejo produktivnost in zmanjšujejo stroške kar za 10 % letno.

Obravnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD livarna II je na 3. seji dne 22. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Predlog tov. Fendreta Branka in Anzeljca Milenka iz TOZD Vzdrževanje št. 729, »Sprememba dovodnih priključkov«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

2. Predlog tov. Stojana Ivana iz TOZD livarna II št. 734, »Organizacijska sprememba v čistilnici«, se sprejme. Avtorju pripada eno posebno plačilo. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 2.815.066,00 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 b.

Komisija za gospodarjenje TOZD Valjarna I je na 2. seji dne 30. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog tov. Rabuze Jakoba iz TOZD Valjarna I št. 736, »Plinska baterija«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD jeklarna je na 3. seji dne 17. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog tov. Dvorška Slavka, ing. in Slaparja Bogomira, ing. iz TOZD Energetika št. 712, »Izvedba priključitve računalniških terminalov«, se sprejme. Avtorjema pripada eno posebno plačilo. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 200.000,00 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3 b.

Komisija za gospodarjenje TOZD mehanska obdelava je na 3. redni seji dne 23. 9. 1982 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Smigovca Milana in Vrečarja Albina iz TOZD mehanska obdelava št. 719, »Priprava za rezkanje«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

2. Predlog tov. Smigovca Milana iz TOZD mehanska obdelava št. 720, »Pomično merilo s podaljškom«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

3. Predlog tov. Kristana Mihaela in Ocvirka Jožeta iz DS priprava proiz-

vodnje št. 732, »Merilo cilindričnosti«, se sprejme. Avtorjema pripada eno posebno plačilo.

4. Za inovacijo tov. Šramla Alojza, ing. iz TOZD mehanska obdelava št. 157, »Sprememba načina upravljanja žerjava«, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi poprečnih prihrankov 514.380,55 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

5. Za inovacijo tov. Gradiča Vlada in Zlendra Ferda iz TOZD mehanska obdelava št. 421, »Naprava za bočno ravnanje brusne plošče«, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi poprečnih prihrankov 112.876,36 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 c.

6. Za inovacijo tov. Freceta Franca iz TOZD mehanska obdelava in tov. Domanjka Ivana iz DS priprava proizvodnje št. 497, »Vrtanje križev na večvrentnem vrtnem stroju«, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi poprečnih prihrankov 66.266,65 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 a.

7. Za inovacijo tov. Freceta Franca in Kolarja Mirka iz TOZD mehanska obdelava in tov. Ocvirka Jožeta iz DS priprava proizvodnje št. 496, »Vrtanje pest kolesa za TT«, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi poprečnih prihrankov 68.427,65 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1 b.

8. Za inovacijo tov. Logarja Franca, Domanjka Ivana in Groska Rajka iz DS priprava proizvodnje št. 630, »Sprememba kosmačenja kolutov za SSSR«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 839.636,40 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 a.

9. Za inovacijo tov. Štefančiča Vlada iz TOZD mehanska obdelava št. 667, »Trn za vprijem diamantne plošče«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 38.171,00 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2 b.

Služba za inovacije

Praksa v Sumitomo Metals, železarni Wakayama

V delovnih skupinah so uvedli program ZD, gibanje, ki se je pričelo v Ameriki. ZD je kratica za Zero Defect, kar pomeni odpravljanje pomanjkljivosti do ničelne točke. Za odpravo defekta nista dovolj tehnologija in avtomatizacija, temveč je potrebno sodelovanje vseh članov delovne skupine. To gibanje so nekako pred sedmimi leti prenesli na Japonsko. Okrog 800 podjetij sedaj uporablja sistem ZD. V okviru tega programa se izvaja skupinsko odločanje na nižji ravni. ZD sistem je sicer prenesen iz Amerike, toda sedaj je veliko bolj razvit na Japonskem kot v Ameriki; verjetno zaradi tega, ker je dobro ustrezal japonski socialni strukturi. Ta sistem še vedno imenujemo Zero Defect. Toda sedaj je uveden ne samo za odstranjevanje tehničnih defektov, ampak za vse probleme na nižjih ravneh.

Po mnenju g. Ishiyame, direktorja železarne, je ta pristop eden izmed načinov, kako naj postane firma uspešna in ljudje zadovoljni. V te namene imajo manjše skupine ljudi. Njihova prva naloga je izbrati najpomembnejše probleme, potem sestaviti skupino in v skupinah obravnavati te probleme. Skupine so majhne, ker v velikih človek težko pride do izraza. Kreativnost, ki so jo sposobne spodbuditi majhne skupine, je filozofija in ideja o Zero Defectu. Te skupine si tudi same določajo postopek reševanja problemov.

Po besedah direktorja je najvažnejši problem v njihovi tovarni varnost pri delu. Če sestavijo majhne skupine, ki jih potem prosijo, da bi zmanjšale število nesreč pri delu, se skupine med seboj posvetujejo. To so torej majhne skupine, ki skrbijo za to, da bi bilo število nesreč pri delu čim manjše. O rezultatih teh skupin obveščajo vse zaposlene. Sestanejo se na primer enkrat mesečno ali pa tudi pogosteje.

Ob tem imajo še nek drug sistem, in sicer zbiranja idej delavcev; to je sistem za izboljšanje dela in organizacije. Podobno kot ZD obstaja tudi ta program v skupinah in člani teh skupin dajejo predloge za izboljšanje. Sekretariat oziroma ustrezna komisija predloge pregleda in določi nagrade. Predloge nato odposiljejo v oddelke, kjer jih bodo uresničili. Ideje so razdeljene v šest vrednostnih stopenj, ocenjujejo pa jih dvakrat na leto. Ideje, ki jih dajejo, so deloma nagrajene in lani je bilo danih okoli 4.000 predlogov. Število predlogov narašča iz leta v leto.

Inovacije v podjetju Honda, tovarna Sayama

Podjetje Honda je pred 27. leti ustanovil danes 65. letni g. Honda, tovarna Sayama pa je dve leti mlajša. V njej dela veliko mladih delavcev, ki po besedah g. Miata, glavnega direktorja, veliko prispevajo k razvoju tovarne s svojimi idejami. Delavci prispevajo svoje ideje v okviru sistema dajanja predlogov. Pregleda jih ustrezen odbor, ki odloči, ali se bo nek predlog uporabljal ali ne. Odbor se sestaja dvakrat na mesec. V vseh enotah Honde dobijo okoli 10.000 predlogov letno, skupno pa imajo zaposlenih 20.000 delavcev. Sprejetih in nagrajenih je okoli 70 % idej. Za eno sprejeto sugestijo dobi delavec najmanj 300 jenov, maksimalno plačilo pa je neomejeno. Velikost nagrade je odvisna od točk, s katerimi je ideja ocenjena. V ta namen imajo točkovni sistem: petdeset je zlata nagrada, 300 točk je Honda nagrada in delavec dobi za to nagrado možnost 10-dnevnega potovanja v Evropo. Lani je na primer bilo v Evropi na podlagi te nagrade 15 delavcev. Koliko točk dobi delavec za predlog, je odvisno od položaja delavca. Delavec na višjem položaju dobi manj točk, delavec na nižjem pa več. Zelo mladi ljudje dobijo več točk.

D. K.

Vir: dr. Veljko Rus, dr. Lojze Sočan, dr. Stane Možina, JAPONSKA: OD POSNE-MANJA DO IZVIRNOSTI, Ljubljana 1982

Počastili smo spomin

Rumenorjavo listje odpada z dreves, vse slabotnejši sončni žarki medlo prodirajo skozi jesensko nebo. Po vseh poteh srečujemo ljudi z rožami v rokah. Hitijo na zadnja počivališča svojih dragih, da bi jim okrasili grob, prižgali svečo, se spominjali...

Pred štorsko osnovno šolo, kjer stoji spominska plošča z vklesanimi imeni padlih za svobodo našega kraja in okolice, se je letos, tako kot vedno, zbrala predvsem šolska mladina na komemorativni svečanosti. Priložnostni program je izvajal pevski zbor šole, deklamatorska skupina in posamezni učenci z vsebino iz partizanskih časov. Tov. Tajnikar Janez, predsednik krajevne organizacije Zveze borcev NOV je v svojem govoru dejal: ... tudi krajani Štor smo se zbrali pred spominsko ploščo padlih domačinov, katera spominja mimoidoče na krvavi davek, ki ga je naš kraj dal za svobodo. Nešteto je dogodkov, ki nas spominjajo na težke dni okupacije in revolucije v letih od 1941-1945.

Se marsikaj bi nam lahko povedala območja okoli Svetine, Resevne in druga, če bi znala govoriti. Danes namesto gozdov in trat govorijo spomeniki, grobovi in obeležja, ki jih ni malo povsod naokoli. Govorijo preživele matere, vdove, katerih možje in sinovi so prelili svojo kri v borbi s sovražnikom. O velikem času borbe govorijo preživelci borci in ljudstvo.

Vi mladi morate prisluhniti temu, vaše poslanstvo je, da očuvate tradicije NOB, ohranite spomine vaših prednikov in da prenašate vrline tistih, ki so vam skovali boljše in lepše življenje. Na vas mladih je odgovornost, da nikoli ne bo ugasnil spomin na žrtve in junake naših narodov in narodnosti, ki so legli v prerani grob zato, da lahko danes v miru gradimo našo samoupravno skupnost. Hvaležnost do padlih naj bo vraščena in neomajna v vaših srcih, zlasti v srcih mladih.

Če bomo ravnali tako, bo krizantema na grobovih in ob spomenikih padlih tovarišev za svobodo tembolj pomembna in trajna. Zato slava padlim in umrlim za svobodo. Vsi navzoči so nato z enominutnim molkom počastili spomin na padle za svobodo.

Prisotni smo na tej svečanosti pograšali navzočnost številnih štorskih družbenopolitičnih delavcev kraja in Zelezarne – to pa smo v isti rubriki in pod članek na isto temo zapisali tudi lani.

Jok

Kadrovske vesti

V mesecu oktobru so bile v naši delovni organizaciji naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Zalokar Jože, ekonomski tehnik ŽDS za komercialne posle; Subotič Tomaž, dipl. ekon. – DS za komercialne posle; Delić Dragan, NK delavec – livarna II; Miklavčič Vili, NK delavec – livarna I; Karupović Rasim, NK delavec – valjarna I; Žaberl Peter, NK delavec – komunalna; Krajcar Marijan, NK delavec – livarna I; Vlasenko Rade, NK delavec – valjarna I; Ritan Peter, NK delavec – valjarna I; Romih Marjan, NK delavec – komunalna; Grizdanić Fadil, NK delavec – valjarna II; Lupše Daniel, NK delavec – valjarna II; Vodovnik Martin, KV strojni ključavničar – valjarna II; Murić Nijaz, NK delavec – valjarna I; Jakupović Asim, NK delavec – valjarna I; Veljić Fikret, NK delavec – valjarna I; Roženičnik Jožef, dipl. ekonomist – DS za ekonomiko; Korez Janez, KV strojni ključavničar – energetika.

Iz JLA sta se vrnila:

Knez Rudi, KV strojni ključavničar – mehanična delavnica; Hribernik Bran-ko, PK delavec – TT montaža.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli:

Topić Bore, KV livar kalupar – livarna II; Poljak Sabit, KV livar kalupar – livarna II; Lupinski Darko, KV strugar – mehanična delavnica; Vrečko Stefan, KV monter plinskih naprav – mehanična delavnica; Skale Ferdinand, PK valjar – valjarna I; Erkman Nevenka, NK delavka – komunalna; Mecilovšek Slavko, NK delavec – elektroobrat; Maduna Marko, NK delavec – livarna II; Horjak Ivan, KV avtomobilski klepar – jeklar-na.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Mačkovšek Stanislav, NK delavec – valjarna I; Pajek Jožica, PK privezovalka bremen – livarna II; Kukovič Zvonka, maturant gimnazije – DS za finance.

V JLA so odšli:

Boršič Branko, KV rezkalec – TT obdelava; Pokupec Daniel, KV livar kalupar – livarna I; Gorup Milan, KV strojni ključavničar – jeklar-na; Habjan Jakob, dipl. ing. metalurgije – livarna I; Debeljak Josip, KV strugar – MO valji; Senica Branko, KV strugar – MO valji; Jelen Valter, KV rezkalec – MO orodjarna; Hernalis Anton, KV strugar – mehanična delavnica; Kožar Heribert, KV ključavničar – VTS; Vehovar Miran, KV mehanik kmetijskih strojev – jeklar-na.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Jager Franc – kontrola kakovosti; Kočar Breda – komunalna; Zbil Anton – valjarna II; Stamol Srečko – DPG.

Naraščaj v družini so dobili:

Knafelc Dani – mehanična delavnica; Videc Pavel – mehanična delavnica; Podgornik Mirko – energetika; Vlahovič Zdravko – valjarna I.

ČESTITAMO

UPOKOJENI

VERDEV Jože, rojen 5. 2. 1927, stanujoč Bukovžlak 62, p. Teharje, se je v naši delovni organizaciji zaposlil leta 1949 kot obratni ključavničar na plavžu. Leta 1959 je bil premeščen iz plavža v mehanično delavnico na dela in naloge strojnega ključavničarja. V istem obratu je kmalu napredoval na dela skupinovodje in v letu 1970 na dela in naloge delovodje. Dela delovodje je opravljal vse do upokojitve.

Redno je bil upokojen 15. 10. 1982.

ŽERDONER Angela, rojena 20. 4. 1929, stanujoča Store 82, p. Store. V Železarni Store se je zaposlila leta 1951 kot čistika v valjarni. Leta 1963 je bila premeščena v komunalni oddelek prav tako na dela in naloge čistilke, katere je opravljala do upokojitve.

Redno je bila upokojena 31. 10. 1982.

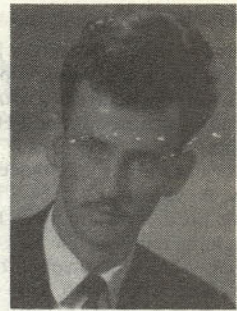

PIŠEK Ivan, rojen 6. 6. 1924, stanujoč Rifnik nova hiša, p. Sentjur. Prva njegova zaposlitev v naši organizaciji je bila leta 1947. Po odsluženju kadrovskega roka si je ponovno pridobil lastnosti delavca v naši DO kot elektromehanik v elektroobratu. V istem obratu je opravljal še dela skupinovodje in nazadnje dela delovodje.

Redno je bil upokojen 15. 10. 1982.

SAJOVIC Vladimir, rojen 12. 7. 1932, stanujoč Debro 50/č, p. Laško. V Železarni Store se je zaposlil leta 1951. Zaradi odsluženja kadrovskega roka se je ponovno zaposlil v letu 1954 kot evdentičar v kadrovski službi. Leta 1959 je prikinil delovno razmerje zaradi strokovnega usposabljanja in se v letu 1961 ponovno zaposlil v naši DO kot referent za delovna razmerja. Leta 1970 je bil premeščen v komunalni oddelek za vodjo. Ta dela je opravljal vse do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 25. 10. 1982.

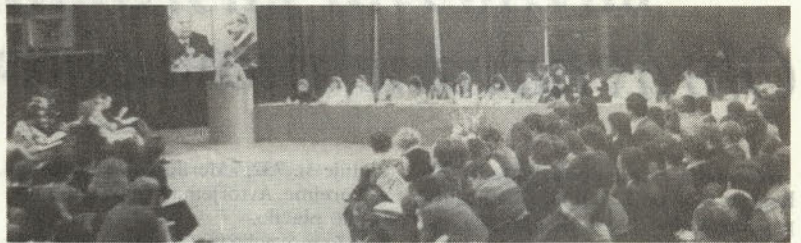

Utrinki s kongresa

Kot delegat OK ZSMS Celje sem se udeležil kongresa ZSMS v Novem mestu. Tudi moj vtis in mnenje je, da je mladinski kongres postavil prave probleme na pravo mesto, čeprav jih je mnogo več, kot jih lahko zajame kongresni dokument. Predvsem pa ni bil usmerjen v iskanje splošnih opredelitev razvoja ter v dajanja že prevečkrat izrečenih ocen.

Urejeno in prijazno »kongresno« Novo mesto je sprejelo 419 delegatov, 105 gostov in 130 novinarjev. Delo se je odvijalo v športni dvorani Marof, poslovnih prostorih Zavarovalnice Triglav in Ljubljanske banke.

Kongres se je pričel s plenarnim zasedanjem in uvodno besedo predsednice Darje Colarič in se nadaljeval z delom v petih komisijah. Kljub natrpane-

Plenarno zasedanje (foto Kocman)

Kongres je trajal dva dni. Mladi smo se odločili, da skrajšamo trajanje kongresa in s tem omogočimo delegatom-delavcem, da so bili v petek še prisotni na svojih delovnih mestih. S skrajšanjem od treh na dva kongresna dneva, soboto in nedeljo, pa smo obenem občutno pocenili kongres. Mladi smo privarčevali tudi ob tekočih pripravah: zmanjšanje števila delegatov (na občin-

mu programu in stiski s časom je delo potekalo z elanom, polno zavzetostjo in v pravem kongresnem vzdušju.

Razpravljalci so kritično omenjali tudi najnovejše ukrepe ZIS. Načeloma so se strinjali s potrebnostjo in nujnostjo sprejetja ukrepov. Vendar pa bi po njihovem mnenju lahko nekatere ukrepe sprejeli že mnogo prej, in to po normalni poti.

(Iz govora na IX. kongresu ZSMJ v Beogradu 21. novembra 1974)

»V teh dneh, kot tudi v vojnih dneh in prvih povojnih letih, morajo biti mladi v prvih vrstah. Nadaljnja graditev socialističnih samoupravnih odnosov ni le njihova obveznost do družbe, temveč je njihova resnična priložnost za ustvarjanje svoje boljše in srečnejše prihodnosti. To je sodelovanje pri izvrševanju neke revolucionarne zgodovinske naloge – pri graditvi družbe svobodnega dela in vsestransko razvite osebnosti, sodelovanje pri ustvarjanju vse popolnejših materialnih in drugih temeljev za izgradnjo socializma in komunizma.«

Josip Broz Tito

sko konferenco ZSMS 5 delegatov), odrekli smo se kongresnim značkam, nismo dali v tisk dragih plakatov (plakat je bil natisnjen na strani dnevnega časopisja). Delegati nismo dobili posebnih dnevnic, na kongres v Novo mesto pasmo potovali z vlaki in avtobusi. S temi konkretnimi spremembami v organizaciji in delu se mladi pridružujemo uresničevanju stališča, da moramo tudi take oblike družbeno-političnega delovanja prilagoditi stabilizacijskim prizadevanjem.

Delegacije iz zamejstev pa so v svojih razpravah izrazile bojazen za možnosti nadaljnega gospodarskega in političnega sodelovanja.

Na sklepnem plenarnem zasedanju v nedeljo smo delegati potrdili predlog programskih usmeritev in statuta ZSMS, skupaj z vsemi predlaganimi usmeritvami in dopolnili. Začelo se je novo medkongresno obdobje.

Kocman Vojko

ŠTORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing. Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.